

HÖGBERGSSKOLAN

Krishanteringsplan

Ro 6, Högbergsskolan & Vuxenutbildningen 2016/2017

Reviderad 2017-02-28

Postadress
Högbergsskolan
815 80 TIERP

Besöksadress
Palmgatan 11-13

Telefon & e-post
0293-21 83 64
hogbergsskolan@tierp.se

Telefax
0293-106 88

Innehållsförteckning

• Målet med skolans krishantering	3
• Telefonlista	3
• Rutiner vid...	4
• Checklista vid olycksfall vid skolan	7
• Handlingsprogram i olika krissituationer	8
• Minneslista för klassföreståndare	8
• Hur når vi elever och personals anhöriga	9
• Kom ihåg: Emotionell första hjälp	10
• Krisfaser	11
• Debriefing	12
• Vid större olyckor/katastrofer: POSOM-gruppen	13

Målet med skolans krishantering

Målet är en fungerande hantering vid tillbud, olycksfall och kriser inom ramen för skolans egen verksamhet enligt AFS 1999:07.

Skolans krishanteringsplan inträder när sådan kris uppstår att åtgärder inom skolans normala verksamhet inte är tillräckliga. Skolans personal ska kunna hantera situationen på ett sådant sätt att psykiska eller fysiska skador minimeras i samråd med externa professioner.

Telefonlista

Skolledning

Carina Rudolph Lundberg	Tf rektor	0293 21 83 81
Gunilla Olsson	Bitr. rektor	0293 21 83 67
Andreas Vestin	Bitr. rektor	0293 21 93 07

Skoladministration

Therese Klint	Skoladministratör	0293 21 83 64
Lisa Eriksson	Skoladministratör	0293 21 82 19
Matilda Örnehog (Vux)	Skoladministratör	0293 21 83 68

Elevhälsa

Ann Tunell (arb lagsled)	Specialpedagog	0293 21 91 55
Linda Fhinn	Skolsköterska	0293 21 83 91
Helene Langer	Kurator	0293 21 83 92
Sara Jansson	Samordnare IM	0293 21 83 93
Marie Olsson	Speciallärare	0293 21 91 58
Katarina Lönnberg	Studie- och Yrkesvägledare	0293 21 90 45
Ellinor Bohlin Malmström	Studie- och Yrkesvägledare	0293-21 82 90

Resurspersoner och organisationer

Räddningstjänsten	112
Tierps kommun	0293 21 80 00
Tierps sjukhus	0293 202 50

Polisen

Akutnummer	112
Vid andra ärenden	114 14

Närpolisen Tierp

Malin Bergefur	114 14
----------------	--------

Rutiner vid

- Akut händelse (våldsbrott och hot)
- Icke akut händelse (inbrott och skadegörelse)
- Förälders dödsfall
- Skolbussolycka
- Elevs försvinnande
- Misstanke om att minderårig far illa
- Rutiner vid polisförhör
- Skolpersonals dödsfall

Akut händelse

Med akut händelse menas pågående eller nyss avslutat våldsbrott, hot, inbrott, skadegörelse och stölder. Polisen bör komma till platsen för att ta upp anmälan och förhöra de inblandade.

Prioritera hanteringen av brott framför ordinarie verksamhet!

- Avbryt brottet om det är möjligt, stanna annars på platsen och bevittna händelsen.
- Ring 112
- Kontakta skolledningen eller annan utsedd personal.
- Uppmana den brottsmisstänkte att vara kvar, om det är möjligt.
- Vidtag inga utredningsåtgärder. Placera brottsutsatta och brottsmisstänkta i var sitt rum tillsammans med personal. Prata inte om händelsen.
- Se till att eventuella vittnen är tillgängliga för förhör när polis kommer till platsen. Håll dem om möjligt åtskilda och uppmana dem att inte prata om händelsen.
- Kontakta brottsutsattas och brottsmisstänkta vårdnadshavare och uppmana dem att komma till platsen så fort som möjligt till stöd och hjälp som finns.
- Kontakta vittnes vårdnadshavare och informera dem om vilka möjligheter till stöd och hjälp som finns.

Icke akut händelse

Ring 114 14 till Polisens kontaktcenter för att anmäla

Om ni har råkat ut för inbrott eller skadegörelse och bedömer att polisen bör komma till platsen för att t.ex. dokumentera skador, be då att bli kopplad till kommunikationscentralen i Uppsala län.

Den som anmäler ett brott ska vara beredd på att lämna följande information.

- Vem är brottsutsatt (målsägare)? Namn, personnummer, adress, telefon/mobiltelefon. till föräldrar, skola, klass, arbetsgivare,
- Vem är anmälare? Namn, befattning, telefon till arbetet.
- Vem är brottsmisstänkt? Namn, personnummer, adress, telefon/mobiltelefon, till föräldrar, klass, skola, arbetsgivare.
- Var begicks brottet? Ange adress eller beskrivning så noga som möjligt.
- När begicks brottet? T.ex. när var rutan fortfarande hel och när upptäcktes det att den var trasig?
- Vad är det som har hänt? Ta reda på så mycket fakta som möjligt.
- Finns det vittnen till brottet? Finns det någon annan som har hört/sett något som har betydelse? Namn, personnummer, adress, telefon/mobiltelefon, klass, skola,

- arbetsgivare?
- Är person skadad? Finns det materiella skador? Beskriv så noggrant som möjligt, fotografera gärna.
- Kommer någon att begära ersättning för person-/sakskador? Summa?

Vårdnadshavare anmäler i vissa fall.

Om personliga saker är stulna t.ex. mobiltelefoner, jackor eller cyklar, kan det vara lämpligt att en vårdnadshavare anmäler detta så att anmälan innehåller så fullständiga uppgifter som möjligt för att sakerna ska kunna identifieras.

Förälders dödsfall

- Den som först får vetskap om förälders dödsfall informerar krisgruppen.
- Klassföreståndaren svarar för kontakten med hemmet.

Skolbussolycka

- Räddningstjänsten kontaktar skolledningen som sedan sammankallar krisgruppen.
- All information till press/radio/TV ges av rektor eller av den utsedd person.
- Krisgruppen kontaktar anhöriga till de skadade och upprättar socialt kontaktnät.
- Krisgruppen informerar elever och personal om olyckan.

Elevs försvinnande

- Krisgruppen och klassföreståndaren sammankallas
- En kontaktperson utses att samarbeta med familj och polis. Kontaktpersonen är sedan informationsgivare till övriga berörda.
- All kontakt med press och radio/TV sköts av skolans rektor.

Vid misstanke om att minderårig (under 18 år) far illa.

- Skolledning och elevvården kontaktas
- De misstänkta ska ej informeras
- Enligt socialtjänstlagen § 71 är anställd hos myndighet, vars verksamhet berör barn och ungdom, skyldig att genast till individ och familj (socialtjänsten) anmäla om de i sin verksamhet får kännedom om sådant som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till en minderårigs skydd. Detta kan gälla t ex. sexuella övergrepp, missbruk, misshandel eller annat som kan innebära fara för hälsa och utveckling.
- Klargör för eleven vad din tystnadsplikt och anmälningskyldighet innebär.

Rutiner vid polisförhör med elever i skolan

- Vid förhör med elever under 18 år misstänkta för brott bör vårdnadshavare närvara om detta inte är till skada för utredningen.
- Det är polisens uppgift att informera föräldrar och socialförvaltning om att förhör ska hållas på skolan.
- Kan föräldrar ej närvara ska alltid någon från skolledning eller socialförvaltning närvara.

Skolpersonals dödsfall

- Personalsamling på arbetsplatsen för att hedra den döde.
- I samband med flaggning på halv stång förklarar lärarna för eleverna vem som avlidit.
- Beroende på hur nära den avlidne står eleverna, avsätts tid för att tala om dödsfallet i klassen.
- Möjlighet för de elever som så önskar att delta vid begravningen.

Familjens önskemål ska respekteras när det gäller att informera klassen om händelsen.

Checklista vid olycksfall i skolan

Du som kommer först till olycksplatsen

- Överblicka läget
- Larma ambulans, brandkår, polis tel. 112.
- Säkra olycksplatsen för att förhindra ytterligare olyckor
- Ge nödvändig medicinsk "första hjälp". Sök skolsköterskan tfn nr 0293 218391
- Se till att någon följer den skadade till sjukhus
- Se till att någon stannar hos de övriga i klassen/gruppen
- Kontakta rektor eller någon i skolans krisgrupp samt ge information om var vi kan söka dig om du måste lämna skolan.

Den som först får rapport om något som bedöms vara av vikt för skolans krisgrupp informerar omedelbart rektor eller biträdande rektor. Om du ej kommer i kontakt med någon av dem, fortsätt att söka någon av de övriga i skolans krisgrupp.

Kanslipersonalens uppgift

- Ansvara för att skolans växel är bemannad. Vid all frånvaro kopplas skolans växel till kommunväxeln.
- Registrera alla telefonsamtal och besök som berör händelsen
- Iaktta absolut tystnadsplikt!

Ingen annan än rektor, biträdande rektor eller av rektor utsedd person får ge information till elever, föräldrar eller utomstående

Handlingsprogram i olika krissituationer

Allvarlig olycka eller elevs dödsfall

Den som först får vetskap om olyckan/ dödsfallet kontaktar skolledningen eller krisgruppen som bedömer vilka av nedanstående insatser som bör vidtas.

- Vid elevs dödsfall ska en kontaktperson utses som stöd för klassföreståndaren och den drabbade familjen.
 - Klassföreståndaren eller rektor kontaktar den drabbade familjen och inhämtar medgivande till att informera berörda angående olycksfallet eller dödsorsaken.
 - Klassföreståndaren samlar klassen och berättar vad som hänt och vad som kommer att ske den närmaste tiden. Om klassföreståndaren så önskar kan person från krisgruppen närvara då information ges till eleverna.
 - Krisgruppen kan upprätta socialt kontaktnät.
 - Samarbete kan ske med POSOM-gruppen, angående krishantering.
- Tänk på att all information till media ges av rektor eller av rektor utsedd person.

Minneslista för klassföreståndaren

Informera klassen enkelt och konkret. Vid behov kan någon från krisgruppen närvara

- Om elev lämnar klassrummet ska en vuxen följa med och finnas till hands om så behövs.
- Kontakta föräldrar till elever som inte varit närvarande under dagen. Ge aldrig dödsbud till en elev per telefon.
- Ta god tid för reaktioner och frågor. Låt eleverna prata om döden.
- Undvik diffusa svar och förnekanden som bidrar till att öka förvirringen, vreden och skuld känslorna hos dem som är djupast berörda.
- Låt sorgen få ta sin tid.
- Uppföljande möten för klassen (se sid. 10, Debriefing)
- Gemensam minnesstund för skolan anordnas. Kyrkan kan kontaktas för medverkan.
- Flaggan hissas på halv stång.
- Information ges om vem som har avlidit.
- En minnesplats kan iordningställas på skolan.
- För deltagande i begravning inhämtas anhörigas medgivande. Möjlighet finns att prästen kommer till klassrummet före begravningen för att berätta om hur begravningen går till.
- Prästen kan också ordna med en liten minnesstund i klassen.
- Uppföljande möten med utvärdering av gjorda insatser.

Föreningen SPEC (finns för familjer som drabbats av självmord (Svenska Organisationen för Prevention och Efterlevnadsstöd). Kontaktperson i Gimo:
Elisabeth Lindström, 073-326 12 34, elizza24@hotmail.com
För fördjupning rekommenderas Skolverkets stödmaterial "När det värsta händer".

https://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwtpubext%2Ftrycksak%2FBlob%2Fpdf1881.pdf%3Fk%3D1881

Hur når vi...

- **Elevernas målsmän och andra anhöriga under dagtid?**

Information om telefonnummer till elevers föräldrar under dagtid finns lagrad i Högbergsskolans elevregister. (Dexter)

Informationen finns även skriftligen och förvaras i arkivet på skolans expedition.

Varje terminsstart ansvarar klassföreståndaren för att eleverna kontrollerar på klasslistan att föräldrarnas telefonnummer under dagtid är aktuella.

Klassföreståndaren ansvarar även för att under terminen nyinflyttade elever fyller i dessa uppgifter på klasslistan. Uppgifterna vidarebefordras till expeditionen.

- **Personalens anhöriga under dagtid?**

Personalen ska lämna uppgifter till expeditionen om vem eller vilka som ska kontaktas om något händer.

- **Resande elever och personal?**

Expeditionen har aktuell förteckning över resande elever och vilka bussbolag de reser med.

- **Elever och personal under schemabrytande aktiviteter? (idrottsdagar, skolresor, studiebesök etc.)**

När skolan ordnar busstransport ansvarar huvudansvarig lärare för att listor över medföljande elever och personal lämnas till skolans expedition.

Vid resor skall expeditionen alltid få skriftlig information om vilka som deltar, såväl elever som personal, samt var de befinner sig.

Det är viktigt att expeditionen meddelas ifall angivet deltagarantal förändras så att skolan har aktuell information om antalet deltagare.

Kom ihåg: Emotionell första hjälp

Det bemötande och omhändertagande som de drabbade får under händelsens allra första timmar och dagar kan ha avgörande betydelse för hela den fortsatta krisbearbetningen.

Trygghet

Trygg plats, vuxna som elever känner, kroppskontakt.
Acceptera reaktioner t ex vrede, förtvivlan, apati. Försök inte styra fördöm ej!

Lyssna

Lyssna uppmärksamt och uppmuntra den drabbade att berätta, men håll tyst om dina egna erfarenheter!

Var livvakt

Skydda den drabbade från ytterligare stress, t ex journalister, publik

Ge information

Den information som ges skall vara riktig och ges så tidigt som möjligt. Sprid inga rykten!

Att vänta länge på viktig information om t ex omkomna och skadade är mycket pressande.

Ge information på ett taktfullt sätt och stanna hos den drabbade tills anhöriga eller vänner kommer och tar över omsorgen

Informera om chockreaktioner

Skolan kan behöva ge information om vanliga chockreaktioner till elever och anhöriga, t ex vrede, irritation, apati, sömnsvårigheter, aptitlöshet, överkänslighet för ljud och ljus. Det är en hjälp att få veta att ens egna reaktioner inte är konstiga utan alldeles normala i en traumatisk situation.

Föräldrar kan behöva veta att deras barn behöver hjälp att prata om det som hänt och få reagera på det inträffade.

”De tre H:na”

Håll om!

Håll tyst!

Håll ut!

Krisfaser

Reaktionssättet vid kriser följer ett visst förlopp som är viktigt att känna till.

Chockfas:

Några timmar till någon dag. Overklighetskänsla, förnekande. Information går dåligt fram. Olika fysiska reaktioner vanliga såsom hjärklappning, hög puls, muskelspänningar, darrningar, svettning, oförmåga att hålla urin och avföring, kräkningar, matthet och svimningskänsla.

Ofta är det tankar och känslor inför den egna reaktionen som gör att människor har svårt att komma över kriser.

Reaktionsfas:

Pågår oftast någon eller några månader. Den drabbade kan inte längre hålla verkligheten ifrån sig. Nu kommer sorgereaktionen. Alla tänkbara sorgereaktioner kan förekomma då olika försvarsmekanismer mobiliseras.

Aggressivitet är vanligt. Många har svårt att skilja mellan verklighet och det överkliga. Man återupplever och får påträngande minnesbilder. Man kan påminnas av syn- och hörselintryck, lukter, smaker och beröringar. Det kan t.ex. vara helt outhärdligt att känna lukten av grillat kött om man upplevt en brand. Man blir mer sårbar och rädd för nya olyckor. Man får ökad faroberedskap, spritter till vid minsta ljud. Generell ångest. Krissituationer sätter så gott som alltid spår i skolsituationen, t ex sänkta prestationer eller oförklarliga reaktioner i klassrummet (man vågar kanske inte sitta nära dörren etc.).

Koncentrationssvårigheter och svårigheter att komma igång är vanliga liksom sömnsvårigheter. Känslor av ledsenhet, sorg och depression är vanliga, liksom skuld, skam, självförelåelse, man kan t ex känna skuld över att själv ha överlevt och förblivit oskadd. Olika fysiska reaktioner kan förekomma, t ex nedsatt immunförsvar och/eller olika psykosomatiska symptom. Bemöt med att lyssna, ha tålamod, uppmuntra prat och samtal. Var uppmärksam!

Bearbetningsfas:

Pågår från någon eller några månader efter händelsen till ca ett halvt eller helt år senare. Mer mogna och friska reaktioner tar över. Verklighetsuppfattningen blir mer påtaglig.

Nyorienteringsfas.

Denna fas är inte någon avslutning. Man börjar integrera det skedda och lära sig att leva med det.

Debriefing

Gruppmöte som organiseras för att gå igenom de intryck och reaktioner som upplevdes vid en kritisk händelse eller katastrof. Rutinerna kan gälla både för elevgrupp och personalgrupp.

Diskutera regler för gruppen

Låt deltagarna prata om sina upplevelser

- vad som faktiskt hände
- vad man tänkte
- vilka känslor som väcktes
- vilka stressreaktioner som uppstod

Bra frågor att börja med: (Låt alla få svara!)

"När fick du reda på det som hänt?"

"Av vem, hur?"

"Vad tänkte du då? Vilka känslor väcktes?"

Uppmana deltagarna att ömsesidigt stödja och hjälpa varandra. Ledaren skall lyssna aktivt - fråga, undra, klargöra.

Låt ilska komma fram utan att man letar efter syndabockar.

Informera om stressreaktioner och organisera ev. någon form av kamratstöd/stöd från kollega.

Sammanfatta mötet

- hur vill deltagarna gå vidare
- diskutera behovet av nytt möte

VID STÖRRE OLYCKOR/KATASTROFER:

POSOM- gruppen* i Tierps kommun tar ansvaret

POSOM kan endast aktiveras av:

- Kommunens Krisledningsnämnd
- Jourhavande räddningsledare på Räddningstjänsten
- Vakthavande befäl hos polisen
- Jourcentralen vid Tierps sjukhus

POSOM gruppens organisation:

Gruppen är organiserad i en ledningsfunktion och 5 st. stödgrupper, som tillsammans lyder under kommunens krisledningsnämnd. POSOMs ledningsfunktion aktiverar stödgrupperna. Varje stödgrupp består av ca 20 frivilliga medlemmar.

Stödgruppens uppgift:

Stödgruppens uppgift är att ta hand om dem som behöver någon att prata med, kanske är frusna, blöta, har trasiga kläder, är hungriga, behöver hjälp med hemtransport, behöver tillfällig inkvartering eller har andra behov som kan tillgodoses genom en medmänsklig insats. Stödgrupperna kan alltså inte göra sjukvårdande insatser. Detta sköts av landstinget

Vid ett flertal tillfällen har stora olyckor inträffat både i Sverige och utomlands så människor drabbas som är bosatta och hemmahörande långt bort från själva olycksplatsen Vid sådana tillfällen kan stöd och hjälp behövas även på hemorten (t.ex. Tsunamin, Libanon)

Efter akutfasen hänvisas den drabbade till samhällets ordinarie vårdgivare.

Ansvarig för POSOM-organisationens funktion:

Patric Falk

Tfn: 0293-21 82 02.

Telefonlista

(Psyk o soc. omhändertagande vid olyckor i Tierp)

BUP. Barn i ungd.psyk. mottag Tierp	0293 20 35 00 eller 018 611 24 10
Vuxen psyk, Tierp	0293 203 80
Socialtjänsten, Individ o familj, Tierp	0293 21 80 00
Socialtjänst, jour:	018 15 00 00
Tolfta församling, pastorexpeditionen	0293 222 00
Tierps Missionsförs, Lars Söderlund pastor.exp.	0293 719 90